

Echo's van oude muziek

Voor componist **Joey Roukens** is het strijkkwartet een genre als elk ander. Van druk van de grote voorgangers heeft hij geen last. Hoewel, daar is Beethoven weer.

DOOR NICOLINE BAARTMAN

DE VRAAG IS in hoeverre Joey Roukens (Schiedam, 1982) onder de indruk is van de vermeende 'heiligheid' van het strijkkwartet of ervoor bevreemd is. Hij hoeft er niet lang over na te denken. 'Ik heb dat nooit zo begrepen. Het gaat altijd over die enorme traditie waartegen je moet opboksen, maar dat geldt toch ook voor een orkest- of een pianostuk?' Voor hem als componist is het simpelweg een 'medium': 'vier kastjes met snaren erop van dezelfde familie waarmee je kunt doen wat je wilt'. Dat gezegd hebbend: hij is dol op het medium; hij houdt van 'de reikwijdte ervan, de expressieve mogelijkheden, de enorme contrasten tussen het kleine,

het intieme, het etherische en het grote, het intense, het woeste'. Het is precies waarnaar hij op zoek is in zijn muziek. Dus toen de Biënnale-leiding hem vroeg, nog voor de eerste editie, viel dat in vruchtbare aarde. Alleen een drukke agenda – je hoort hem niet klagen – stond in de weg.

Debuut

What Remains, dat tijdens het festival in première gaat, is zijn vierde alweer. Het strijkkwartetdebuut van Joey Roukens stamt uit zijn conservatoriumtijd. Daarin is zijn 21-jarige evenbeeld nog

erg onder de indruk van het modernisme, vertelt hij. 'Ligeti's *Tweede Strijkkwartet* betekende veel voor me in die periode. Ik weet nog goed hoe fel het commentaar van mijn medestudenten was omdat ik er een Beethovencitaat in had verwerkt. Dat deed je domweg niet. Daar heb ik wel even last van gehad.' Tegenwoordig is het devies: *anything goes*. Roukens is de eclecticus die even soepel als gretig in de muziekgeschiedenis graait, vrij van dogma's. Met als gevolg dat zijn muziek soms voor 'vrijblijvend' wordt uitgemaakt, zegt hij. Alsof hij geen bewuste keuzes maakt. Terwijl het tegendeel waar is sinds hij tot de slotsom kwam dat dat hij liever 'intuïtieve, tonale muziek' schrijft dan 'modernistisch cerebrale'.

Joey Roukens:

'De traditie moet je als een inspiratiebron zien en niet als een last.'

Textuur

In *What Remains* tilt hij zijn strijkkwartet-expeditie naar een volgend plan. Waar de bouwstenen van voorgangers *Earnest and Game* (2007) en *Visions at Sea* (2011) vooral motivisch, melodisch en thematisch van aard waren, is nu de textuur aan de beurt. In het eerste deel, verwant aan zijn orkestwerk *Morphic Waves*, bouwt de spanning op in een 'postminimalistisch' bouwwerk van regelmatige pulsen, waarna in het tweede deel in een polyfoon weefsel echo's uit de oude muziek en Beethovens *Heiliger Dankgesang* opstijgen. Beethoven dus, alweer. 'Ik vind: de traditie moet je als een inspiratiebron zien en niet als een last. Maar natuurlijk denk ik vaak genoeg: oei, er is zoveel geweldigs geschreven, wat voeg ik daar nog aan toe.'

• What Remains (wereldpremière)

Dudok Quartet

Muziekgebouw aan 't IJ, Grote Zaal
zaterdag 1 februari 2020, 14.15 uur